

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 04.05.2020.- 08.05.2020.**

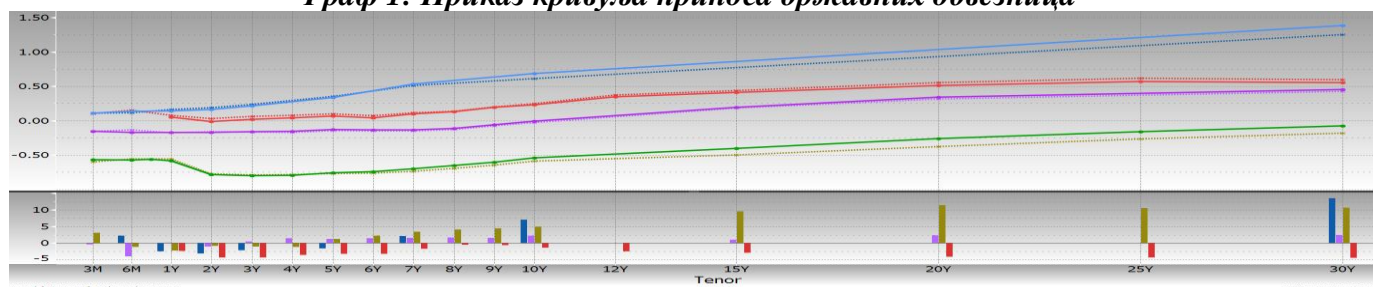
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евразона			САД			Велика Британија			Јапан		
	1.5.20	-	8.5.20	1.5.20	-	8.5.20	1.5.20	-	8.5.20	1.5.20	-	8.5.20
2 године	-0,76	-	-0,78	0,19	-	0,16	0,04	-	-0,01	-0,14	-	-0,15
5 година	-0,76	-	-0,76	0,35	-	0,33	0,10	-	0,07	-0,14	-	-0,12
10 година	-0,59	-	-0,54	0,61	-	0,68	0,25	-	0,24	-0,02	-	0,00

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	1.5.20	-	8.5.20
3 мјесеца	-0,567	-	-0,515
6 мјесеци	-0,598	-	-0,572
1 година	-0,543	-	-0,545

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 08.05.2020. године (пуне линије) и 01.05.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Почетак прошле седмице обиљежиле су вијести о започетим ублажавањима мјера уведених током протекла два мјесеца у двије најпогођеније земље у Европи, Италији и Шпанији. С друге стране, у фокусу је још једном дошао однос САД-Кине, након што је предсједник Трамп поново запријетио могућим тарифама. Једна од главних вијести је била и та да је Њемачки суд правде донио одлуку да је програм куповина обвезница ЕЦБ, тачније програм куповина јавног сектора (PSPP), који је покренут у 2015. години и поново активиран прошлог новембра, дјелимично неуставан. Суд је тако пресудио да Deutsche Bundesbank треба да престане са куповинама државних обвезница, али да ЕЦБ има рок од 3 мјесеца да докаже да су ове куповине легалне и економски оправдане. Оваква пресуда је у супротности са закључцима Европског суда правде од децембра 2018. године, везано за питање легалности програма куповина обвезница ЕЦБ, па је ЕЦБ на овакву одлуку издала саопштење да послује унутар свог мандата цјеновне стабилности, као и да су налази Европског суда правде обавезујући на свим националним судовима. **Министар финансија Немачке је изјавио да Deutsche Bundesbank, за сада, може да настави са учешћем у спорном програму куповина обвезница. Битно је напоменути да нови програм РЕЕР, који је уведен као одговор на актуелну кризу изазвану пандемијом, није био тема наведене одлуке суда.** Иако остаје нејасно на који начин ЕЦБ треба да достави објашњење, ова вијест је утицала на пад приноса обвезница еврозоне, посебно италијанских због шпекулација да би се ова одлука могла одразити на будуће операције ЕЦБ. Ипак, до краја седмице је услиједила корекција кретања приноса, па су

тако приноси сигурнијих обвезница краћег рока доспијећа забиљежили благи пад, док су приноси на обвезнице са доспијећем од 5 и 10 година на седмичном нивоу повећани за 1 до 5 базних поена, респективно, док су приноси италијанских обвезница забиљежили раст од 8 до 12 базних поена. Након одлуке суда предсједница ЕЦБ Lagarde и потпредсједник Guindos су још једном потврдили да је ЕЦБ спремна више него икада да помогне економији која се суочава са дубоком рецесијом. На крају прошле седмице Европски суд правде је издао саопштење везано за горенаведено питање, приликом чега је упозорио на ризике правног поретка ЕУ, уколико државни судови почну да отворено доводе у питање обавезујуће одлуке ове институције. Даље је наведено да је основна сврха суда ЕУ да се осигура да се ЕУ закон проводи широм блока који чини 27 чланица. На крају Суд правде ЕУ је потврдио да ова институција има искључиву надлежност да доноси одлуке о томе да ли је неко дјело одређене ЕУ институције у супротности са ЕУ законима, а да се од државних судова тражи да осигурају да ови закони у потпуности ступе на снагу.

Према кварталном истраживању професионалних прогнозера, који објављује ЕЦБ, очекује се пад БДП-а еврозоне од 5,5% у овој години, а затим раст од 4,3% у 2021. години, под условом да се у мају и јуну укину рестрикције уведене током избијања пандемије. Појашњено је да ће економија еврозоне забиљежити мању контракцију него што на то указују оне више песимистичне прогнозе, али да ће опоравак бити спор и постепен. Након тога објављене су и **прогнозе Европске комисије, према којима се за еврозону ове године очекује рекордни пад БДП-а од 7,7%, а опоравак економије у наредној години, када се очекује раст БДП-а од 6,3%.** Такође, очекује се оштар раст нивоа јавних дугова, као и буџетских дефицита земаља чланица. Што се тиче инфлације у еврозони, очекује се да ће иста забиљежити пад на 0,2% ове године те поново забиљежити одређени раст на ниво од 1,1% у 2021. години. Објављени економски подаци током прошле седмице су показали да је током марта у скоро свим чланицама еврозоне забиљежен оштар пад производње, као резултат уведених рестриктивних мјера.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред.бр	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	АПР	33,6	33,4	44,5
2.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	АПР	11,7	12,0	26,4
3.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	АПР	13,5	13,6	29,7
4.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	МАЈ	-28,0	-41,8	-42,9
5.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	МАР	-2,7%	-2,8%	-1,4%
6.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	МАР	-5,0	-9,2%	2,5%
7.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	МАР	-	-19,5%	6,1%
8.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	МАР	-10,2%	-16,0%	1,9%
9.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	МАР	-8,9%	-11,6%	-1,8%
10.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	МАР	-11,1%	-17,3%	-1,7%
11.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	МАР	-	2,8%	-0,8%
12.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	МАР	-	-12,2%	-1,5%
13.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	МАР	-	-8,4%	-1,2%
14.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	МАР	-	-2,5%	-1,3%
15.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	МАР	-	-19,3%	-1,7%
16.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	МАР	18,8	17,4	20,6
17.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	АПР	-	282,9	302,3

САД

Financial Times је објавио вијест да Вашингтон разматра агресивније економске мјере против Кине услијед све снажнијих оптужби према Пекингу да није добро управљао пандемијом, пријетећи комерцијалном споразуму који је договорен прије мање од четири мјесеца. Бијела кућа и Capitol Hill настоје да ускладе реторику против Пекинга уз кораке којима ће се сузбити ланац понуде и инвестициони токови, како наводе поједини извори блиски са овом тематиком, као и поједини лобисти. Ипак, још увијек није јасно до које мјере су они спремни да иду, јер је јасно да такви

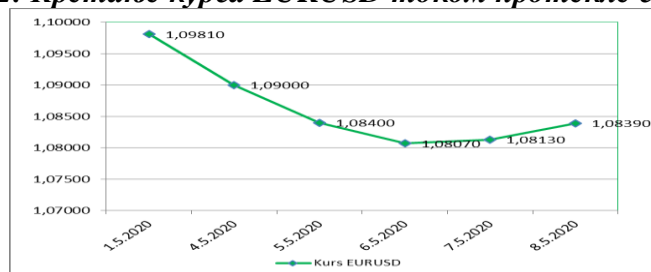
потези наносе штету и економији САД. Предсједник Trump појачава притиске да се економија отвори сматрајући да Американци треба да се врате свакодневном животу, чак и уколико то води ширењу заразе и смрти од пандемије. Неколико кључних званичника Феда сматра да би се економија САД могла почети опорављати у другој половини године, али је вјероватно да ће раст бити спор и неуједначен. Предсједник Феда из St. Louisa Bullard је изјавио да економија не може бити затворена заувјек, јер уколико се то настави у другој половини године, тада постоје ризици настанка финансијске кризе или чак депресије. Предсједник Феда из Атланте Bostic сматра да се политика ниске каматне стопе неће мијењати све док се не појаве јасни докази да се економија враћа на пут опоравка. Bostic сматра да је важно не реаговати пребрзо и тиме прекинути опоравак. Међу овим изјавама важно је поменути и став предсједника Феда из Даласа Каплана, који је мишљења да ће се очигледно морати водити прилагодљива политика дужи временски период. Предсједник Феда из Ричмонда Баркин, који нема право гласа у FOMC-у, је мишљења да су негативне каматне стопе већ испробане на другим мјестима те да, по његовом мишљењу, нема ничега вриједног да би се примјенило у садашњој ситуацији у САД. Предсједник Феда из Филадельфије је изјавио да Фед пажљиво размишља о успостављању олакшица које могу да директно обезбиједи кредитирање колеџима, универзитетима и непрофитним медицинским институцијама. Назнаке ових олакшица поменуте су у саопштењу Феда од 30. априла, када је представљен “Main Street” програм у којем је Фед указао да оцјењује засебан приступ којим би испунио јединствене потребе непрофитних организација.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред.бр.	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	Фабричке поруцбине	МАР	-9,7%	-10,3%	-0,1%
2.	Трговински биланс (у млрд USD)	МАР	-44,2	-44,4	-39,8
3.	PMI услужни сектор F	АПР	27,0	26,7	27,0
4.	PMI композитни индекс F	АПР	-	27,0	27,4
5.	МВА број апликација за хипотекарне кредите	1. мај	-	0,1%	-3,3%
6.	ADP промјена броја запослених	АПР	-20.550.000	-20.236.000	-149.000
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	2. мај	3.000.000	3.169.000	3.846.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	25. април	19.800.000	22.647.000	18.011.000
9.	Стопа незапослености	АПР	16,0%	14,7%	4,4%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0981 на ниво од 1,0839, што представља пад курса за 1,29% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Одржана је сједница MPC ВоЕ на којој су чланови овог тијела донијели једногласну одлуку да се задржи референтна каматна стопа на нивоу од 0,1%, док су чланови гласали са 7:2 за наставак тренутног програма квантитативних олакшица са тренутних 200 милијарди GBP, при чему укупан програм има вриједност од 645 милијарди GBP. ВоЕ је саопштила да би Велика Британија могла да се креће ка њеном најгорем економском паду у посљедњих више од 300 година под утицајем затварања економије због пандемије коронавируса, те тиме показала став да је и даље отворена за

будуће стимулансе. Према ВоЕ ово је нешто што се зове „илустративни сценарио“ прије него стандардно предвиђање, према којем би економија могла да забиљежи пад за 25% у другом кварталу текуће године, док би незапосленост могла да се повећа на преко 9%. Гувернер ВоЕ Bailey је појаснио да креатори монетарне политике могу проширити монетарне стимулансе већ у наредном мјесецу, јер се Велика Британија суочава са економским падом који би могао бити најлошији у Европи. Економија Велике Британије се налази на путу да забиљежи кварталну контракцију од чак 7% под утицајем мјера које су резултат превенције ширења КОВИД-19, показала су поједина истраживања. Министар финансија Сунак је објавио да испитује начине којима ће милионе запослених који примају државну помоћ вратити на послове у моменту када Велика Британија поново отвори економију. У марту, када је дошло до потпуне обуставе рада у Великој Британији, Сунак је објавио програм у којем су запослени примали 80% своје плате због тога што су били дужни да остану у својим домовима док се пандемија не обузда. Тренутно је овим програмом обухваћено 6,3 милиона људи.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Број новорегистрованих возила (Г/Г)	АПР	-	-97,3%	-44,4%
2.	PMI услужни сектор F	АПР	12,3	13,4	12,3
3.	PMI грађевински сектор F	АПР	21,9	8,2	39,3
4.	PMI композитни индекс F	АПР	12,9	13,8	12,9
4.	Gfk повјерење потрошача F	АПР	-37	-33	-34

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,87805 на ниво од 0,87363, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2506 на ниво од 1,2410.

ЈАПАН

Током протекле седмице финансијско тржиште Јапана је због празника било затворено прва три радна дана, па је тек отворено у четвртак. Јапан је продужио ванредно стање до 31. маја, а премијер Абе је изјавио да мјерама уведеним због коронавируса треба више времена да утичу на пад стопе заражених. Он је додао да ће половином мјесеца стручњаци поново размотрити ситуацију, те да је Влада спремна да у одређеним дијеловима раније укине ванредно стање, уколико то буде могуће. Криза здравства све више наглашава могућност да би Јапан могао да утоне у дубоку рецесију, након што је Влада продужила рок трајања ванредног стања до краја текућег мјесеца, што приморава фабрике и радње да остану затворене дуже него што се очекивало. ВоЈ је у априлу, други мјесец заредом, ублажила монетарну политику, тако што је повећала дозвољене износе за куповину комерцијалних и корпоративних обвезница, уз покушај да задржи ниске каматне стопе за компаније које су суочене са мањком готовине. Комерцијалне обвезнице у власништву ВоЈ су у априлу забиљежиле раст од скоро 30%, указујући на снажну интервенцију ВоЈ на тржишту с циљем олакшања финансирања за компаније које су погођене пандемијом.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

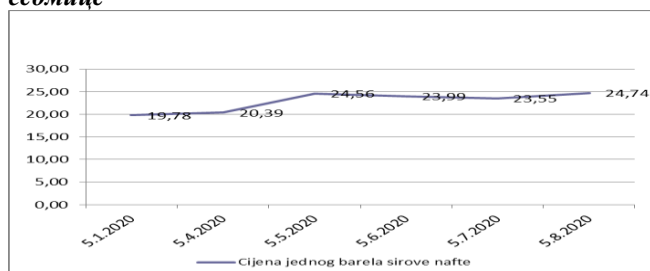
Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарна база (Г/Г)	АПР	-	2,3%	2,8%
2.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	АПР	22,8	21,5	33,8
3.	PMI композитни индекс (финал.)	АПР	27,8	25,8	36,2
4.	Потрошња становништва (Г/Г)	МАР	-6,5%	-6,0%	-0,3%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 117,33 на ниво од 115,50. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа од 106,91 на ниво од 106,65.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 19,78 USD (18,01 EUR). Почетком седмице цијена нафте је забиљежила раст под утицајем сигнала да је дошло до опоравка физичке тражње за робама како су се економије постепено почеле отворати. На затварању тржишта у уторак цијена нафте је повећана на ниво преко 24 USD по барелу први пут од 9. априла. Тржишни учесници и даље посебну пажњу усмјеравају на односе између Кине и САД, извјештаје о зарадама који се објављују, напретку у отварању западних економија те прогресу у правцу проналажења вакцине против КОВИД-19. Средином седмице цијена нафте је смањена, како је оптимизам о питању заустављања смањења обима производње ублажен јер су и даље присутни ризици економског опоравка. Подаци о стању залиха нафте у САД који су указали на то да криза залиха јењава, ипак нису дали подстицај расту цијене овог енергента. Један од званичника Министарства за енергетику Русије Сорокин је изјавио да се очекује да ће Русија у најкраћем могућем периоду достићи минималан обим производње нафте. Крајем седмице објављена је вијест да је Саудијска Арабија повећала цијене за рафинерије на глобалном нивоу, што је утицало на раст цијене нафте, која је трговање завршила на највишем нивоу забиљеженом током претходне седмице. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 24,74 USD (22,82 EUR). На седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 25,08%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.700,42 USD (1.548,51 EUR). Залихе злата ETF фондова су, према привременим подацима које је објавио Bloomberg повећане на 3.006 тона, што је рекордно висок ниво. У овој години приливи по основу злата су биљежили раст сваког мјесеца, те су ови приливи са 56 тона, колико су у јануару износили, повећани на 159,5 тона у априлу. Крајем седмице цијена злата је биљежила раст, након слабих економских показатеља за САД укључујући и податке о стању незапослених, чиме је појачана неизвјесност везано за глобално економско успорење. Седму седмицу заредом број незапослених који су поднијели захтјев за помоћ због незапослености је већи од три милиона, док је продуктивност у САД у првом кварталу смањена на најнижи ниво од 2015. године, док званични подаци указују да би стопа незапослености у САД могла чак да се повећа на 16% са 4,4%, колико је износила у марту. Трговање златом на спот тржишту је током априла значајно смањено како се тржиште нашло у прекиду због пандемије коронавируса, а што је потакнуло и велику разлику у цијени овог племенитог метала на тржиштима у Њујорку и Лондону. Према подацима LMBA, волумен трговине је смањен на 743,5 милиона унци током априла са 1,33 милијарде унци, колико је обим ових трговина износио у претходном мјесецу. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.702,70 USD (1.570,90 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

